

**GOVORI
IZVJEŠĆA
PROGLASI**

MASKE SU PALE

Paradoksalna je politička i društvena situacija. Umjesto da stanje narodne neslobode i svekolikih pritisaka na asimiliranje Hrvata i gubljenje identiteta hrvatskoga naroda u drzavotvornoj zajednici BiH izrodi jak, snazan i kompaktan pokret za ostvaraj narodne slobode zbog slabosti, oportunisti i podaničkog duha HDZ-ove vrhuške, koja je iznevjerila i svoje pošteno članstvo, stvoreno je stanje destrukcije, apatije i beznada.

U situaciji kada bi svaki Hrvat drzavotvorne zajednice BiH morao i trebao znati za što se bori-ZA SLOBODU i protiv koga se bori-PROTIV ODNAROĐENE VRHUŠKE HDZ-a, narod se nalazi u stanju destrukcije iz koje se ne vidi izlaz. To je upravo i bio cilj onih koji zele zamesti svoj trag te navesti na pogrešan put podmećući međunarodnu upravu u BiH ili političke strukture druga dva drzavotvorna naroda kao dezurne krivce. Svaki Hrvat drzavotvorne zajednice BiH mora znati kako je borba za slobodu ustrajan proces i kako na tom putu nema uzmićanja. Konfuzno stanje je nastalo što pojedini Hrvati nisu znali protiv koga se boriti. Maske su pale! Sloboda hrvatskoga naroda u BiH je u rukama odnarođene vrhuške HDZ-a koja manipulira i svojim poštenim članstvom i hrvatskim narodom. Nadamo se kako će proces rastakanja HDZ-a BiH na izborima za 11. izbornu jedinicu otvoriti oči i posljednjem slijepcu u BiH te pokazati kako je HDZ BiH sredstvo njegove vrhuške ne u borbi za hrvatska prava nego za osobnu korist.

Hrvatski su Demokršćani svjesni i vrijedni narodne slobode i spremni su voditi narod k slobodi. Pozivamo spremne, sposobne i ustrajne pojedince i političke stranke pridruziti nam se za ostvaraj svetoga cilja.

Oni hrvatski političari i oni Hrvati koji su svjesni i dostojni i svoje i narodne slobode nikada neće živjeti u boljem vremenu, izvojštiti je i tako sudjelovati u davanju i svog obola tom svetom činu.

Moram reći, znajući iz iskustva kako se veliki broj ljudi ne snalazi u ovakvoj situaciji, kada im se i pruži prigoda učiniti korak naprijed nemajući snage, volje i znanja za to oni izmišljaju tisuće razloga za ne učiniti ništa. Takve treba učiti a oni moraju sazrijevati od situacije do situacije.

Naglasio bih kako je u načelu dovoljno da je i jedan Hrvat u drzavotvornoj zajednici BiH slobodnog duha, misli i djela pa da cijeli narod može, treba i mora biti slobodnim, a ima nas znatno više. Zato poručujem svima, ne predajte se, neka se svatko na svom mjestu bori koliko može. Glavu gore! Učinite prvi korak jer se bez njega ne može iako smo svjesni kako nas očekuje dug put.

Proglas Petra Milića nositelja Neovisne liste pred izbornu šutnju za izbore u 11. izbornoj jedinici za Sabor Republike Hrvatske

Metković, 20. studenoga 2003. godine

NEISCRPNOM SNAGOM DO SLOBODE

Petom obljetnicom utemeljenja Hrvatskih Demokršćana završava se prvo vremensko razdoblje koje je za cilj imalo jasno i nedvojbeno političko očitovanje i prepoznatljivost. Cijela politička javnost drzavotvorne zajednice BiH zna tko su i što su Hrvatski Demokršćani. Uvodeći novi karakter i mentalitet političkog djelovanja dali smo na znanje kako se može biti konstruktivnim i djelatnim a da se ne zaniječu niti potiru kako ljudska tako i nacionalna prava. Naša upornost i neiscrpna snaga u nastojanju ostvaraja institucionalne slobode za hrvatski narod u BiH kroz Hrvatsku Republiku postali su zaštitnim znakom Demokršćana.

Sada nas očekuje drugo petogodišnje razdoblje koje će zahtijevati mnogo više napora i umješnosti jer ono mora rezultirati znatnijim organizacijskim jačanjem stranke i svekolike hrvatske oporbe u BiH.

Nazalost, ovo petogodišnje razdoblje nije donijelo ništa novoga ni kod hrvatske oporbe ni kod HDZ-a BiH. Kao i prije pet godina, što je i bio glavni razlog utemeljenja Hrvatskih Demokršćana, hrvatska je oporba jalova i neučinkovita ali se nadamo kako su neki izvukli pouke i kako će se moći nadići jalovo stanje. S druge strane HDZ je ostao na istim relacijama manipuliranja narodom za osobnu korist uske stranačke oligarhije koja vrlo često i svoje iskreno i pošteno članstvo dovodi u stanje očaja i beznađa.

Uzimajući u obzir ovakvo činjenično stanje Hrvatski će Demokršćani i dalje biti konstruktivni i otvoreni za sve političke procese unutar hrvatskog korpusa naročito za stvaranje učinkovite oporbe ali nećemo biti ni podatni ni oportuni na račun hrvatskoga interesa. Strpljivo ćemo jačati stranku i čekati svoju priliku te zajedno sa svjesnim i vizionarskim dijelom oporbe podaničkom HDZ-u BiH pokazati kako postoje i oni koji imaju i ljudsko i nacionalno dostojanstvo koje ni pod kakvim uvjetima nisu spremni pogaziti.

Govor Petra Milića za Petu obljetnicu utemeljenja Hrvatskih Demokršćana

Mostar, 24. listopad 2003. godine

USTOLIČENJE NOVOG KARAKTERA POLITIČKOG DJELOVANJA

Prije nešto više od četiri godine utemeljili smo Hrvatske Demokršćane kako bi promijenili općedruštveno nezadovoljavajuće stanje. Znali smo kako se do promjene stanja može doći samo ustoličenjem novog karaktera i mentaliteta političkog djelovanja. Isto tako smo znali da se HDZ BiH, kao glavni krivac za ovakvo političko i socijalno stanje, ne može promijeniti sam od sebe jer to do sada nikome nije uspjelo. U ovakvoj situaciji mogli smo neučinkovito i nekonstruktivno, kao sve druge hrvatske stranke, bez stvarne snage i moći za bilo kakvom promjenom stanja kukati i optuzivati HDZ za greške ili zauzeti konstruktivan prilaz političkom djelovanju i sudjelovati u političkim procesima bitnim za hrvatski narod u drzavotvornoj zajednici BiH i tako dati svoj doprinos u procesu promjene političkog stanja što nam je temeljna zadaća. Moramo znati kako je to mukotrpan svakodnevni posao koji zahtjeva potpunu angažiranost i koncentraciju cjelokupnog bića, potpuno vladanje potrebitim informacijama kao i poznavanje biti političkog, pravnog i organizacijskog sadržaja i djelovanja kao i relevantnih ljudi i institucija, uz svakodnevne nepredvidive situacije i uz činjenicu kako su pozitivni pomaci minimalni, a greške, nepaznja i neodlučnost nose nesagledive posljedice te mogu anulirati višegodišnji rad. Kako bi se izbjegle sve negativnosti bitno je novi karakter i mentalitet operacionalizirati kroz Statut, odluke Sabora i Kriznog stozera. U tom smjeru smo donijeli određene odluke a radikalna zaokret se očekuje usvajanjem novog statuta i to bi trebao biti temelj profiliranja i djelovanja za drugo četverogodišnje-peterogodišnje razdoblje Demokršćana.

Prvo četverogodišnje razdoblje je obilježeno donošenjem tri glavna programska dokumenta Demokršćana: **Deklaracije o pravima i položaju hrvatskog naroda u BiH** koja je usvojena na Veliki Četvrtak 1999. godine u Mostaru; **Rezolucije o duhovnoj obnovi** koja je usvojena na Duhove 1999. godine u Konjicu i dokumenta **Za socijalno-tržno gospodarstvo** koji je usvojen na Malu Gospu 1999. godine u Livnu. Ovi dokumenti predstavljaju temelj političkog djelovanja i kao što vidimo svi su usvojeni u prvoj godini rada Demokršćana.

Deklaracija kao prvi dokument govori o temeljnom političkom pitanju Demokršćana a to je ostvaraj i pravo na slobodu i hrvatskog naroda u drzavotvornoj zajednici BiH. Dokument **Za Hrvatsku Republiku** je nastavak **Deklaracije** i on kroz trinaest pitanja jasno kazuje što je to Hrvatska Republika. U drugom četverogodišnjem razdoblju ova dva dokumenta trebamo dopuniti nedvojbenim prijedlogom **teritorijalnog ustroja drzavotvorne zajednice BiH** kao i temeljnim načelima **Ustava Hrvatske Republike** kao okvira slobode i za Hrvate drzavotvorne zajednice BiH.

Drugi dokument **Rezolucija o duhovnoj obnovi** jasno govori kako se treba promijeniti «stanje ugnjetavanja od strane onih koji misle da su po naravi određeni biti nepogrešivi i nedodirljivi u svim vremenima. Motivirani koristoljubljem i probitkom hrvatski političari sasma su zapostavili opći-narodni interes». **Rezolucija** je okrenuta kako unutra prema nama, tako i prema vani, a za konačan cilj ima promjenu društvene zbilje u smislu ustoličenja vladavine prava.

Treći dokument **Za socijalno-tržno gospodarstvo** predstavlja jasno opredjeljenje Demokršćana kako i u gospodarskom smislu opća korist mora biti mjerom stjecanja bogatstva. Nazalost ne možemo govoriti o socijalno-tržnom gospodarstvu ako nismo slobodni kao narod i ako ne funkcionira vladavina prava i zakona iz čega vidimo kako su ova tri dokumenta uvjetovana jedna drugim i kako se često isprepleću pa i isključuju. Ovakva situacija pogotovo pogoduje onima koji stanje neslobode, pozivajući se na više interese, zeće i dalje koristiti osobno. Demokršćani svakako imaju memorirani prag osjetljivosti u svezi jakosti političkog djelovanja glede mogućeg odmicanja od puta k slobodi. To ne znači da nećemo dešifrirati negativnosti i boriti se protiv njih jer smo svjesni da je to ujedno put i k slobodi i zdravijem i demokratičnijem stanju društva kad se institucionalna sloboda ostvari.

Pored ova tri glavna dokumenta usvojili smo i slijedeće: Pitanje mladeži, Istina o masonima, Pitanje stradalnika Domovinskog rata, Socijalno pitanje i Demografsko pitanje.

Opredijeljeni za pozitivističko političko djelovanje i oslanjajući se na Temeljna programska načela i usvojene programske dokumente bili smo aktivni sudionici svih političkih procesa kod Hrvata drzavotvorne zajednice BiH, kao što su: **Hrvatski forum, Hrvatski Narodni Sabor BiH, Hrvatska Samouprava te Koalicija (HDZ, Demokršćani, HNZ).**

Pred Općinske izbore 2000. godine OEES s jednim krilom HDZ-a BiH zbog dogovora oko Mostara, gdje smo zbog svoga političkog djelovanja i rezultata predstavljali problem, vrši nezapamćen udar na stranku gdje dan vremena prije izborne šutnje drastičnim kaznama uvjetuju ostanak u izbornoj trci. U takvom košmaru na tim izborima osvojili smo dva vijećnika u općini Široki Brijeg, a po jednog u općini Jugozapad-Mostar i općini Zapad-Mostar. Kasnije su se Demokršćanima priključila i dva vijećnika HKDU-a iz općine Neum.

Na Općim izborima 2000. godine zbog djelovanja kroz Hrvatski Narodni Sabor BiH nismo uspjeli osvojiti zastupnička mjesta ni na razini zupanije ni Federacije BiH, ali smo preko Koalicije (HDZ, Demokršćani, HNZ) na Općim i predsjedničkim izborima 2002. godine osvojili zastupnika u četiri zupanije i u Domu naroda Federacije BiH. Ovakvim rezultatom smo praktično poslije HDZ-a postali jedna od nezaobilaznih političkih snaga kod Hrvata drzavotvorne zajednice BiH. Daljnje djelovanje mora biti u smjeru jačanja pozicije Demokršćana kako bismo preko Općinskih izbora 2004. godine spremno dočekali Opće i predsjedničke izbore 2006. godine kada bi morala doći do izrazaja prava snaga i vrijednost kao plod dugogodišnjeg ustrajnog i strpljivog rada. Time ćemo dokazati kako ni drastične kazne, ni politički montirani procesi ne mogu spriječiti one koji vjeruju u ideju slobode i pravde i za svoj narod i za sve ljude.

Izvešće Petra Milića na Drugom saboru Demokršćana o djelovanju stranke od utemeljenja

Mostar, 17. svibnja 2003. godine

DUZNOSNICI SE MORAJU BIRATI TEMELJEM PROGRAMA HRVATSKOGA NARODNOG SABORA BiH

Gospodine predsjedavajući, gospođe, gospođice i gospodo sabornici,

Prije svega u osobno ime i u ime Hrvatskih Demokršćana pozelio bih vam uspješan i učinkovit rad. Naročito su moje zelje izražene k odabiru sposobnih i odgovornih ljudi s jasnom vizijom i dignitetom u vrhovna politička tijela vaše stranke, a poglavito Predsjedništva. Budući smo koalicijski partneri ovo tim više jer uistinu ako se neće preuzeti odgovornost, ako se neće uspostaviti cijeli sustav vertikalne političkog odlučivanja i posljedica kako loših tako i dobrih rezultata političkog djelovanja onda pojedincima i skupinama politika služi za lazno predstavljanje poradi osobnog interesa. Sve ovo govorim zbog trenutne anemične i podaničke situacije u izvršnim i zakonodavnim tijelima, gdje izabrani dužnosnici ispred Koalicije (HDZ, Demokršćani, HNZ) ne samo pasivno očekuju «bolja vremena» nego ne znaju ili su zaboravili i strateške dokumente Hrvatskoga Narodnog Sabora BiH, kao što su Deklaracija i Platforma, koji ih obvezuju, a da ne govorim o Gospodarsko-socijalnom izbornom programu Koalicije. Očito kako izbor visokih dužnosnika zakonodavne i izvršne vlasti nije bio na bazi programa, pa samim tim ni njegovog provođenja nego po nekim drugim mjerilima. Tako novoizabrani dužnosnici imaju jedinu zadaću sačuvati svoju poziciju, a to će najbolje učiniti ako podliježu pritisku i utjecaju međunarodnih i inih ne baš za prava Hrvata raspoloženih grešnih struktura. Sve ovo ja danas ne bih govorio da je ovo pitanje funkcioniranja i djelovanja jedne stranke. Nazalost, ovo je pitanje opstanka hrvatskog naroda. Zato treba okrenuti situaciju i oni koji predstavljaju Hrvate moraju strepiti za svoju poziciju od Predsjedništva HDZ-a i od Koalicijskog vijeća Koalicije (HDZ, Demokršćani, HNZ), a temelj strepnje mora biti ostvaraj programskih dokumenata kako Hrvatskoga Narodnog Sabora BiH tako i same Koalicije. I moram biti do kraja jasan to je put do poboljšanja, pa samim tim i bolje pozicije za kvalitetno otvaranje ključnog političkog pitanja, a to je pitanje institucionalne slobode hrvatskog naroda u drzavotvornoj zajednici BiH, za čije će rješenje, osobno sam uvjeren biti potrebiti jednostrani potezi.

Nadam se kako su sabornici VIII. sabora HDZ-a BiH svjesni trenutne situacije i kako će izabrati sposobne i poduzetne dužnosnike koji će potpuno preuzeti odgovornost na svoja pleća i znati umješno i uspješno voditi hrvatski brod u ovim uzburkanim političkim vodama drzavotvorne zajednice BiH.

Zato vam još jednom u osobno ime i u ime Hrvatskih Demokršćana upućujem najiskrenije zelje da izaberete one koji su svjesni, sposobni i spremni napraviti jasan preokret te stanje anemije i malodušnosti zamijeniti mentalitetom i karakterom produktivnog političkog djelovanja, odgovornosti za djelo i ustoličenjem ostvaraja programa kao dominantne mjere vrijednosti i vrednovanja bilo čije osobne pozicije.

Pozdravni govor Petra Milića na VIII. Saboru HDZ-a BiH

Mostar, 26. travnja 2003. godine

KOALICIJA NIJE PARAVAN ZA JOŠ JEDNU IZBORNU PREVARU

Svakako smo izrazito nezadovoljni stanjem u Koaliciji odnosno nedjelovanjem Koalicijskog vijeća.

Nezadovoljstvo nije usmjereno prema poteškoćama i potrebitom dugom vremenu za provođenjem rezultata izbora, kako u zakonodavnoj tako i u izvršnoj vlasti, kao ni prema mogućim odstupanjima od dogovorenog ili od nečijih želja. Još manje je to nezadovoljstvo usmjereno prema tomu jesmo li ili nismo sudjelovali u nekim pregovorima, ali smo naglašavali, pa evo opet i ponavljamo, da na tim pregovorima, dogovorima i razgovorima s drugim političkim subjektima dužnosnici HDZ-a trebaju biti bar toliko *kulturni* pa nastupati ispred tročlane ili dvočlane Koalicije ovisno o razini.

Naše izrazito nezadovoljstvo je okrenuto prema tomu što Koalicija poslije predizbornog, a evo sada već i poslije vremena uspostave vlasti ne djeluje u cilju vlastitog političkog osmišljavanja i zauzimanja političkog prostora prema bitnim pitanjima temeljem Deklaracije i Platforme HNS-a BiH te Gospodarsko-socijalnog programa Koalicije.

Ako nećemo nastaviti u tom smjeru onda je Koalicija stvar nesadržajne forme pa bi svaka članica Koalicije praktično imala vlastita politička određenja. Mi hoćemo politički djelovati, zelimo to kroz Koalicijsko vijeće, a u slučaju tromosti Koalicijskog vijeća u svezi bilo kojeg pitanja uzimamo sebi za pravo javno se odrediti bez obzira sviđalo se to nekom ili ne. Bilo tko pa ni Koalicija, koja je samo forma, ne može biti branom za naše djelovanje.

Pored ovih poteškoća, naša strateška pozicija je takva, da mi ne mislimo nikada i ni po koju cijenu dovoditi u pitanje Koaliciju kao što nismo dovodili u pitanje ni Hrvatski forum, ni Hrvatski Narodni Sabor BiH, ni Hrvatsku Samoupravu, tu mogućnost ostavljamo onima koji su to i do sada radili. Ali Hrvatski Demokršćani neće služiti kao paravan onima koji nisu spremni niti misle ozbiljno staviti se u službu nacionalnog interesa na putu do slobode i za Hrvate drzavotvorne zajednice BiH.

Govor Petra Milića na Sedmoj sjednici Koalicijskog vijeća

Mostar, 10. ozujka 2003. godine

KOALICIJOM DO SLOBODE

Braćo i sestre, Hrvatice i Hrvati!

Došao sam reći onim domaćim inovjercima koji su se okoristili lošom socijalnom i gospodarskom situacijom i poslužili se korupcijom i kriminalom kao sredstvom za lazne optuzbe protiv političkih neistomišljenika, kako svojim perfidnim metodama nisu uspjeli hrvatski narod dovesti u stanje apatije, malodušnosti i anemičnosti.

Došao sam reći onom dijelu međunarodne uprave: koji nam nameće ustave, koji smjenjuju naše izabrane dužnosnike, koji Hrvatima kontinuirano uskraćuje i nijeće prava koja im pripadaju i po Bozjem i po svim ljudskim zakonima kako nisu uspjeli, niti će ikada uspjati uništiti narodnu volju i unutarnju moralnu snagu u borbi za ostvarajem institucionalne slobode.

Došao sam reći unitarističkim muslimanskim skupinama kako ni dvogodišnji institucionalni terorizam komunističke Alijanse kroz izvršnu, zakonodavnu i sudbenu vlast zločinačke tvorevine Federacije BiH, nije uspio niti će ikada uspjati uništiti ono što se od stoljeća sedmog ukorijenilo na ovom svetom tlu. Hrvati drzavotvorne zajednice BiH imaju svoje legitimne i legalne institucije Hrvatski Narodni Sabor BiH i Hrvatsku Samoupravu, kao i političke dokumente: Deklaraciju o pravima i položaju hrvatskog naroda u BiH, te Platformu za demokratsku i samoodrživu BiH, kao i strateški gospodarsko-socijalni program koji je ujedno i program naše Koalicije.

Uvjeren sam kako je Koalicija pravi i jedini mogući odgovor i domaćim inovjercima, i međunarodnim krugovima kao i unitarističkim muslimanskim skupinama.

Koalicija je za sve antihrvatske i antikatoličke skupine koje nam misle krojiti sudbinu i sreću jasno i odlučno NE.

Koalicija je put do institucionalne narodne slobode u okviru Hrvatske Republike u drzavotvornoj zajednici BiH.

Koalicija je čvrsta brana koja šalje jasnu poruku kako su prošla vremena i turskog zuluma i komunističke diktature.

Koalicija je jamstvo kako će se o svim vitalnim pitanjima za hrvatski narod odlučivati u Mostaru, stolnom gradu svih Hrvata BiH.

Zato stanimo uz Koaliciju i vratimo hrvatskom narodu dostojanstvo, slobodu i vjeru u bolje sutra.

I na koncu još jedna poruka, i domaćim inovjercima, i onima bolesna uma, kao i onima bez razuma – kako bi što bolje utvrdili gradivo: Čvrst je i neosvojiv bedem i hrvatstva i katoličanstva. Njihov naum stvaranja bezvrijednog i konfuznog stanja društvene svijesti je bezuspješan i uzaludan. Uzaludna su i njihova neprestana zapitkivanja: “Tko iza vas stoji” i “Za koga radite”, jer se hrvatsko nacionalno i katoličko biće ne može rastočiti. Došao sam im reći kako je Koalicija nepremostiva prepreka za njih.

Došao sam im reći kako su ljudi koji vode Koaliciju dostojni i vrijedni slobode i jedino oni te vrijednosti mogu podariti svome narodu.

Došao sam im reći kako je hrvatski narod drzavotvoran i povijestan narod koji ima svoje mjesto pod suncem dostojanstva, slobode, pravde i istine.

I na kraju evo im odgovora i na njihova zajedljiva pitanja.

Na pitanje “Tko iza Vas stoji” došao sam im reći kako iza nas stoji sam Gospod Bog, a na pitanje “Za koga radite” odgovaram: “Radimo za hrvatski narod”!

E, moj narode sve Vas pozdravljam drzavotvornim pozdravom “Bog i Hrvati”.

Govor Petra Milića na završnom skupu Koalicije (HDZ, Demokršćani, HNZ)

Mostar, 3. listopada 2002. godine

PRED OČIMA NAM JE SAMO SLOBODA HRVATSKOGA NARODA

Hrvatice i Hrvati!

Razlozi našeg okupljanje u vidu javnog prosvjeda više nego zorno ukazuju na političku i socijalnu situaciju u kojoj se nalazi hrvatski narod u drzavotvornoj zajednici BiH.

Gašenje signala HRT-a, ukidanje Erotela, utemeljenje Federalne TV kojom dominira bošnjačka istina i bošnjački jezik, pritisci na hrvatsko sveučilište i školstvo, zabrana uporabe nacionalnog i vjerskog obilježja-imaju zajednički nazivnik: potrati i uništiti identitet hrvatskog naroda u BiH, bez identiteta ćemo biti dobar materijal za asimilaciju u bošnjake-katolike.

Oduzimanje prava stradalnicima Domovinskog rata, nasilna ujedinjenja mirovinskih, socijalnih i zdravstvenih institucija na razini Federacije BiH, kao i javnih poduzeća kao što su HPT i EP H-B, atak na Hercegovačku banku i ukidanje ZAP-a H-B kao financijskih institucija, pritisci na privatno poduzeće Aluminijski-također, imaju zajednički nazivnik: onemogućiti hrvatski narod u BiH raspolagati svojim radom i svojim porezom i staviti ga u poziciju svoj novac mora tražiti u Sarajevu od onih što su mu ga uzeli.

Federacija BiH postaje muslimansko-bošnjački entitet gdje je Hrvatima namijenjena uloga konstantnog rušilačkog čimbenika. Za nas Hrvate Federacija BiH je zločinačka tvorevina kroz koju se provodi institucionalni terorizam nad hrvatskim narodom. U tom nedemokratskom i nehumanom procesu bitnu negativnu ulogu igra i međunarodna uprava pod dirigentskom palicom posljednjeg komunističkog diktatora u Europi, Wolfganga Petritscha. Ako uzmemo u obzir oportunistički i podanički mentalitet i karakter HDZ-a BiH koji nas je do danas vodio, kao i bošnjačko-međunarodnih slugu tzv. hrvatskih stranaka Alijanse - onda moramo biti načistu kada smo protiv Federacije, protiv međunarodnih struktura u BiH, protiv domaćih izdajica da smo za slobodu hrvatskog naroda.

Međunarodnoj upravi poručujem kako mora uputiti jasnu poruku da je za pravično rješenje hrvatskog pitanja u BiH. Glede toga čelnici međunarodnih institucija u BiH prije svih Petritsch i Klein kao znak dobre volje moraju smjesta podnijeti ostavke. To je jedini način da međunarodne strukture naprave otklon od nedemokratskog i neljudskog potiranja prava Hrvata u drzavotvornoj zajednici BiH.

Tzv. hrvatskim strankama iz Alijanse poručujem da uzmu onaj dio vlasti koji im i pripada, a to je 7-8 %. Oni su najočitiji primjer kako je pojedincima samo bitna vlast bez obzira što to nisu zaslužili na demokratskim izborima.

Ni s HDZ-om BiH nije bolja situacija. Već dugi niz godina provodi se čisto manipuliranje hrvatskim narodom. Samo utemeljenje i djelovanje HNS-a BiH do sada je bilo sredstvo manipuliranja. Čelništvu HDZ-a jasno poručujem da im ističe vrijeme. Zadnja šansa im je pristajanje na institucionaliziranje HNS-a BiH kao vrhovnog političkog tijela Hrvata drzavotvorne zajednice BiH. Slijedeći izbori su posljednja prigoda za to. Ukoliko HDZ BiH ne pristane na institucionaliziranje HNS-a BiH kao vrhovnog političkog tijela hrvatskog naroda u skladu s Deklaracijom o pravima i položaju hrvatskog naroda u BiH i Platformom za demokratsku i samoodrživu BiH, i tako HNS-u BiH osigura stvarnu političku moć i djelovanje, Hrvatski Demokršćani ne vide razloga daljnjem sudjelovanju u radu HNS-a BiH.

I da svima bude jasno, mene osobno niti Hrvatske Demokršćane nije briga ni za međunarodnu upravu, ni za tzv. Alijansu, ni za HDZ-e BiH, nama je samo pred očima sloboda hrvatskog naroda u okviru Hrvatske Republike, i na tom putu nitko nas neće spriječiti bez obzira koliko nas skidali s lista, koliko nam branili sudjelovati na izborima i bez obzira koliko nam sudili po sarajevskim kazamatima.

Govor Petra Milića na javnom prosvjednom skupu u organizaciji: Hrvatskih Demokršćana, Udruge hrvatska žena, Udruge obitelji poginulih i nestalih branitelja HR H-B, Udruge HVIDR-a HR H-B i Udruge studenata «Branimir».

Mostar, 30. studenoga 2001. godine

PUT K RJEŠENJU HRVATSKOGA PITANJA

Gospodine predsjedniče, cijenjene gospođe, gospođice i gospodo:

Sudionikom sam javnih političkih tribina Hrvatskoga Narodnoga Sabora BiH i prije sjednice Hrvatskoga Narodnog Sabora BiH u Mostaru, a evo i poslije. Međutim, u takvom sam stanju političkog duha, ali i tvorbe tj. djelotvornosti da odluke Hrvatskoga Narodnog Sabora BiH u Mostaru predstavljaju NOVU ERU za Hrvate u drzavotvornoj zajednici BiH. Slobodno našu povijest mozemo razgraničiti riječima prije i poslije uspostave Hrvatske Samouprave. Moja dosadašnja izlaganja na tribinama Hrvatskoga Narodnog Sabora BiH, tj. prije uspostave Hrvatske Samouprave uglavnom su se temeljila na neodrživom ustavnom i političkom položaju hrvatskog naroda u drzavotvornoj zajednici BiH i to ne zbog najnovijih odluka Roberta Barrya o izboru zastupnika u Dom naroda, nego inače ovakav Ustav Federacije Bosne i Hercegovine i ovakav ustroj Federacije Bosne i Hercegovine i BiH ne jamči institucionalnu slobodu Hrvatima drzavotvorne zajednice BiH. Na tribinama prije uspostave Hrvatske Samouprave ni jednom nisam spomenuo riječ perspektiva, jer prije odluka iz Mostara za hrvatski narod u BiH nije bilo perspektive. Vrijeme poslije uspostave Hrvatske Samouprave otvara perspektivu, ali svakako za sobom vuče strah i strepnju kao i mnoge dvojbe. Prije svega hrvatski duznosnici moraju osmisliti novo političko stanje i tako narodu uliti vjeru i ufanje kojim putem zajedno doći do slobode. U tom cilju je i velika potrebitost održavanja tribina Hrvatskoga Narodnog Sabora Bosne i Hercegovine poslije uspostave Hrvatske Samouprave i u političkom i u psihološkom pogledu kako ne bi došlo do rascjepa između onih koji vode narod i samoga naroda.

Na sjednici Hrvatskoga Narodnog Sabora Bosne i Hercegovine u Mostaru smo ponudili Platformu za samoodrživu i demokratsku BiH i ostalim zainteresiranim stranama. Očito njih manje interesira ono što je njima upućeno, a više ih interesiraju one odluke koje se tiču samohrvatskog organiziranja, a koje su plod nuzde u prijelaznom vremenu što nije nikakav loš signal ostalim zainteresiranim stranama. Poručujemo svim zainteresiranim stranama da im je bolje proučiti ponudenu Platformu iz koje se jasno može vidjeti spremnost hrvatske strane za aktivnim političkim djelovanjem u cilju rješenja hrvatskog pitanja u drzavotvornoj zajednici BiH. Ali, isto tako svim zainteresiranim mora biti jasno kako samo federalna BiH može biti i demokratska i multietnička i građanska, ali ako nije federalna u smislu gdje će se kroz federalizaciju i njenim ustavnim ustrojem jasno očitovati načelo jedan narod jedan glas ne može biti ni demokratska ni građanska s načelom jedan čovjek jedan glas. Ostvaraj nacionalne slobode otvara put uspostavi građanskih i demokratskih sloboda, te hrvatski narod u drzavotvornoj zajednici BiH može prihvatiti samo političko stanje ustavnog jamstva i zaštite te standardizacije nacionalnih prava, pa proisteklo iz toga i građanskih prava. Ja kao građanin ne mogu biti slobodan ako moj narod nije slobodan.

Vrijeme poslije utemeljenja Hrvatske Samouprave obilježeno je bezočnim napadajima i podmetanjima sa svih strana. Najglasniji su oni koji su najviše kumovali ovakvoj političkoj situaciji. Gospodin Petritsch upućuje javno pismo u kojem Hrvatsku Samoupravu naziva «ILEGALAN IZOLIRAN GETO».

Gospodine Petritschu, što se tiče izjave kako je Hrvatska Samouprava izolirana, ja učim djecu pa evo i tebe ću jer si podjetinjio, kako je izoliran onaj sustav na koji ne djeluju vanjske sile, a evo na našu Hrvatsku Samoupravu okomile su se sve sile ovoga svijeta, pa nismo izoliran nego previše otvoren politički sustav što i jest naše političko određenje, ali gospodine Petritschu, vlast tzv. Alijanse za promjene je izolirana vlast samo jednog dijela Federacije Bosne i Hercegovine, dijela s muslimansko-bošnjačkom većinom.

A što se tiče geta, gospodine Petritschu, to je za nas po sadržaju nepoznata riječ. Naslutiti njen sadržaj možemo samo gledajući filmove s trulog zapada, ovdje u državotvornoj zajednici BiH geta nije bilo niti će ga biti; ovdje geto zelite uvesti Vi preko tzv. Alijanse za promjene reinkarnacijom boljševičkog mentaliteta vladanja koje ne zna što je dostojanstvo ljudske osobe i slobode naroda. Hrvatska Samouprava nije geto nego politički sustav koji se temelji na Međunarodnom paktu o građanskim i političkim pravima gdje jasno stoji kako svi narodi imaju pravo na samoodređenje i na temelju toga prava oni slobodno određuju svoj politički status i slobodno osiguravaju svoj gospodarski, socijalni i kulturni razvitak.

Uspostavom Hrvatske Samouprave verificirali smo mehanizam za prijelazno razdoblje razdruživanja iz Federacije Bosne i Hercegovine koje mora dovesti do ostvaraja institucionalne slobode hrvatskog naroda. Prijelazno vrijeme će biti trnovito, teško i za mnoge dvojbeno, kako psihološko-taktički tako i politički, zato političari oslušujući bilo naroda moraju mudro osmisliti svaki potez te dati vjerodostojne odgovore za svaku situaciju i stoički izdržati sve pa i teze kazne, udarce i napade. Uvjeren sam kako smo u stanju to učiniti i kako konačan cilj nije daleko.

Svjedoci smo kako već sada ima poticaj za rješenje hrvatskog pitanja u državotvornoj zajednici BiH, a da smo sjedili sklopljenih ruku i sami bismo bili suodgovorni za rabote tzv. Alijanse za promjene i za nestanak hrvatskog naroda sa stoljetnih ognjišta ili u najboljem slučaju svođenje hrvatskog naroda na skupinu građana.

Govor Petra Milića na tribini Hrvatskoga Narodnog Sabora BiH.

Travnik, 14. ozujka 2001. godine

PREKO HRVATSKE SAMOUPRAVE DO HRVATSKE REPUBLIKE

Danas smo se okupili, ovdje u Mostaru, iskazati svoju političku volju sukladno civilizacijskim i demokratskim standardima.

Okupili smo se kazati NE onima koji su izgubili izbore na području kontrole stranaka Hrvatskoga Narodnog Sabora BiH, a sukladno nekim svojim čudnim mjerilima ze le vladati našim prostorima i hrvatskim narodom.

Okupili smo se ne zato da rigidnim mjerama vodimo u izolacionizam svoj narod, nego da ga vodimo k ostvaraju institucionalne slobode i to tražeći ispod europskih standarda narodne slobode (Bavarska i Kosovo).

Okupili smo se ponuditi Platformu za demokratsku i samoodrzivu drzavotvornu zajednicu BiH i za ostala dva naroda i sve zainteresirane strane.

Ali mi smo se isto tako okupili utemeljiti Hrvatsku Samoupravu na prostorima gdje su stranke Hrvatskoga Narodnog Sabora BiH dobile izbore, jer je svugdje u svijetu običaj da vladaju izborni pobjednici, a ne gubitnici.

Svjedoci smo kako se utabanim stazama ostvaruje formalno pravni okvir slobode za hrvatski narod u drzavotvornoj zajednici BiH. Sada je definirano i prijelazno razdoblje kroz Hrvatsku Samoupravu koje nas mora dovesti do Hrvatske Republike. Nadam se kako će sljedeći korak biti donošenje Ustava Hrvatske Republike koji pored formalne strane jasno mora dati sadržaj kvalitete zivljenja kako u društvenoj tako i u gospodarskoj sferi.

Već sada svima mora biti jasno kako vlast Hrvatske Samouprave počiva na načelima jamstva i zaštite ljudskih prava sukladno međunarodnim standardima, mirotvorstvu, vladavini prava, nepovredivosti privatnog vlasništva, trodiobi vlasti, trznoj privredi te zaštiti prava etničkih skupina i drugih manjina.

Naša Platforma za demokratsku i samoodrzivu BiH teritoriju Federacije BiH s četiri razine vlasti svodi se na tri razine vlasti. Ovaj preustroj rasterećuje proračun za četvrtinu, i novac bi se vratio poreznim obveznicima bilo kroz gospodarske bilo kroz socijalne programe.

Ako smo u stanju osigurati i jamčiti standarde pravne drzave u Hrvatskoj Samoupravi na višem stupnju od onih koji su na bošnjačkom dijelu Federacije BiH i od RS; u čemu je onda problem?

Ako zatamnimo oko povijesti godinama kada je isključivi krivac za neostvaraj slobode hrvatskog naroda u drzavotvornoj zajednici BiH bila vladajuća hrvatska politika, problem je u onima koji izluđuju kako to oni vole reći Bosance i Hercegovce mentalitetom prinudnog zajedništva. Svakako im u tom procesu dobro dođe neugašena i za nostalgičare lako zapaljiva vatra bratstva i jedinstva.

Danas ovdje u Mostaru jasno im treba reći kako svoju ideologiju mogu upraznjavati ali ne preko leđa hrvatskog naroda.

Postojanje Hrvatskoga Narodnoga Sabora BiH i utemeljenje Hrvatske Samouprave jasni su signali kako će hrvatski narod u drzavotvornoj zajednici BiH sam odlučivati o svojoj sudbini bez obzira svidalo se to nekomu ili ne.

Govor Petra Milića na drugoj sjednici Hrvatskoga Narodnog Sabora BiH.

Mostar, 3. ozujka 2001. godine

JEDINSTVOM DO SLOBODE

Braćo i sestre, Hrvatice i Hrvati, nalazimo se u prijelomnim povijesnim vremenima za hrvatski narod u drzavotvornoj zajednici BiH.

Utemeljenje Hrvatskoga Narodnog Sabora BiH u Novom Travniku i uvođenje institucije referendumu kao najdemokratičnijeg oblika neposrednog političkog izražavanja je bitan odmak od dosadašnje hrvatske oportune i kompromisne politike.

HNS-om u Novom Travniku uspostavljeno je jedinstvo političkih, crkvenih, kulturnih i svekolikih struktura hrvatskoga nacionalnoga bića u drzavotvornoj zajednici BiH i samo nas stvoreno jedinstvo može održati na ovim prostorima.

Utemeljenjem HNS-a je otvoren put za otklon od jednodomlja i političkog monopola jedne stranke i širom su otvorena vrata k procesu pluralizma i demokracije unutar Hrvata BiH, što je jedini mogući način boljitka za cijeli narod.

HNS je jasna poruka onim Hrvatima koji misle tuđom glavom i onim političkim strankama koje su sluge tuđih interesa kako će njihovo članstvo pristupiti HNS-u i referendumu, a kako će NHI, HSS i HNŽ ostati stranke s par dužnosnika.

HNS je jasna poruka Komšićima, Šimićima, Zubacima, Oršulićima kao i onima koji su se preko tzv. Hrvatskog Narodnog Vijeća lažno predstavljali kao zaštitnici hrvatskih nacionalnih interesa. Danas su dešifrirani kao boljševici i ljevičari i javno ih se odrekla i katolička crkva.

HNS je jasno *ne* onima koji misle kako mogu s kapuljačama na glavi mlatiti hrvatske bojovnike uz ispriku "Oprostite pogriješili smo".

HNS je jasna poruka kako je došao kraj kompromisnoj hrvatskoj politici koja je dopuštala pečačenje hrvatske himne i nametanje ćirilice.

HNS je jasno *ne* Federaciji BiH u kojoj će Hrvati biti majorizirani i u Vladi i u Parlamentu.

HNS je jasno *ne* igrama Johnsona i kompanije u kojima se mimo zakona Hrvatima Stoca, srednje Bosne i Širokog sudi na Zupanijskom sudu u Sarajevu.

HNS je jasno *ne* Milleru, Barryu, Johnsonu i ostalima kako više sveučilište na hrvatskom jeziku neće biti aparthejd i kako nastava na hrvatskom jeziku nije segregacija.

HNS je jasno *ne* onima koji misle kako će nam i dalje sudbu određivati masonske loze i strane obavještajne službe metodama ucjene i potkupljivanja pojedinaca.

Bilo je gorih vladara koji su vladali ovim prostorima, ali su Hrvati opstali i ostali; došao je kraj cmizdravoj, slinavoj i ljigavoj administraciji, onoga koji je poznat po nečasnim radnjama iz ovalnog ureda, administraciji koja nije služila na čast američkih ideala slobode, pravde i jednakosti.

Ako budemo jedinstveni i mudri na putu smo ostvaraja institucionalne slobode za Hrvate drzavotvorne zajednice BiH.

Jedinstvo je uvjetovano odstupom od jednodomlja i monopola jedne stranke, jedne skupine ljudi. Treba otvoriti proces pluralizma, demokracije, slobode i istine jer je to temelj koji nas vodi k nacionalnoj slobodi.

Govor Petra Milića na svehrvatskom skupu HNS-a BiH

Mostar, 9. studenoga 2000. godine

I HRVATI TREBAJU IMATI SVOJ SABOR, VLADU I OZEMLJE

Ustavnopravno određenje BiH kao drzavotvorne zajednice tri drzavotvorna naroda je disharmonično što proizlazi iz ustavnopravnih rješenja položaja tih naroda. Svakako da spomenuta disharmonija ne mora nužno voditi i međusobnoj neravnopravnosti položaja drzavotvornih naroda u odnosu jedan prema drugom ili prema druga dva. Nazalost, ustavnopravno uređenje BiH te Federacije BiH formalno pravno dovodi hrvatski narod u neravnopravan položaj u odnosu na druga dva naroda.

Što se tiče ustavnopravnog uređenja BiH očito kako je srpski narod u potpunosti formalno pravno osiguranjem institucionalnih narodnih kategorija izborio narodnu slobodu za sebe. Međutim, u ovakvom ustavnopravnom uređenju BiH hrvatski narod se interesno rijetko dotiče sa srpskim narodom pa bitno neravnopravan položaj hrvatskog naroda ne dolazi zorno do izrazaja.

Situacija je potpuno drugačija kada se radi o odnosu hrvatskog i muslimansko-bošnjačkog naroda. Uistinu ni muslimansko-bošnjački narod, kao ni hrvatski narod, nema institucionalnih vrednota ni na razini BiH ni Federacije BiH koje u suvremenom svijetu jamče narodnu slobodu ali se ta neodređenost i neomeđenost upravo uklapa u mentalitet muslimanske politike. Ovakav način odnosa muslimanima otvara mogućnost unitarizacije te islamizacije BiH a pogotovo Federacije BiH pod izlikom integracijskih procesa. Ovdje je pored formalno pravnog bitan i politički moment u i oko BiH prije svega u određenju nekih krugova iz međunarodne uprave koji također idu na ruku muslimansko-bošnjačkoj strani. Tako se pod maskom multietničnosti krije prije svega otvorenost k majorizaciji pa i kroz institucije sustava parlamentarne demokracije. Ohrabrena ovakvim stanjem muslimansko-bošnjačka politika je otišla tako daleko da je posredno ili neposredno bila nositeljem nasrtaja na same zivote gdje su pretežno zrtve bili hrvatski povratnici i hrvatski policajci. Svakako da je ustavnopravno uređenje Federacije BiH koje institucionalno u punoj mjeri ne jamči slobodu hrvatskog naroda dalo otvorena vrata i za osporavanje prava Hrvata na svoj jezik, svoje školstvo, svoje kazalište i na kraju krajeva na svoja gospodarska dobra. Stanje političkog terorizma, iza kojeg stoji muslimansko-bošnjački vrh, je više nego znakovit dokaz neravnopravnog položaja hrvatskog naroda jer je upravo nemogućnost dostatne institucionalne narodne zaštite bila temeljom dovođenja u ovakvo stanje.

Federaciju BiH tvore najmalobrojniji i najbrojniji narod pa bi se po prirodi stvari trebali ugraditi dodatni institucionalni mehanizmi zaštite malobrojnijeg. Međutim, ustavnopravno uređenje Federacije BiH ovjekovječuje i daje formalno pravnu podlogu ovoj neravnopravnosti kroz Zastupnički dom parlamenta Federacije BiH što muslimansko-bošnjačka strana nezasitno koristi. Da tome nema kraja mogli smo se uvjeriti i na zadnjem zasjedanju Zastupničkog doma gdje je majorizacijom nametnut Zakon o Radio televiziji Federacije BiH i to suprotno dogovoru Vlade federacije, Foruma federacije i međunarodnih medijatora.

Za svoj ravnopravan položaj u BiH i Federaciji BiH hrvatski se narod mora tek izboriti. Kao narod koji osjeća suvremena civilizacijska i demokratska dostignuća, trebamo poštivati vazeće pravne akte i dogovore. Ipak moramo nastojati nadići mnoge njihove nepravdičnosti koje su prije svega plod međunarodnog otklona k prakticizmu na štetu istine i pravde. Jedino na taj način možemo osigurati one institucionalne vrednote zapadne demokracije koje dostatno jamče narodnu slobodu. Hrvatski narod u BiH će biti slobodan tek kad bude imao ono što imaju i ostali slobodni narodi, a to je svoj hrvatski sabor, svoju hrvatsku vladu i svoje hrvatsko sudstvo u obrisu točno određenog ozemlja.

Krajnje odredište ne smijemo zaboraviti niti zapostaviti ni kada nam nude moguće pravične regionalne integracije. Pakt o stabilnosti za jugoistočnu Europu možda i treba prihvatiti ali nikako kao nadomjestak za nedostatak slobode, što se imam osjećaj događa kod pojedinih hrvatskih političara, nego kao mogućnost traženja podrške i od međunarodne uprave za pravedno rješenje političkog položaja hrvatskog naroda u BiH i Federaciji BiH. Samo ovakvo idejno prihvaćanje Pakta o stabilnosti hrvatskom narodu jamči da će on to u istinu i biti, svako drugo određenje prema njemu je “pakt za ropstvo” hrvatskog naroda.

Pripremljeni govor Petra Milića za Hrvatski forum koji nije održan

Sarajevo, 5. srpnja 1999. godine

UDIO HRVATA U OČUVANJU BiH ZELI SE
UMANJITI

Već dulje vrijeme stvara se takvo političko stanje u kojem će biti moguće (o)braniti i očevidnu numeričku asimetriju-dva ozemna entiteta za tri narodna identiteta. Za stvaranje psihološko političke konfuzije s ciljem umanjivanja i mogućeg potiranja hrvatskog narodnog određenja u BiH pored trenutačnog djelovanja na aktualna ili isprovocirana pitanja profilirala se i trajna djelatnost zloporabe političkih termina. Obje ove djelatnosti se susreću u metodološkom određenju jer im je dominantna uporaba metode perfidne političke demagogije, a za svoj cilj vrlo često koriste i institucije sustava.

Ovaj proces je potpomognut i od određenih međunarodnih krugova kojima BiH služi kao pokusni kunić za samo njima znane eksperimente. Ako ovom dodamo da i pojedini hrvatski politički čimbenici podupiru ovakve djelatnosti, onda je slika ozbiljnosti stanja potpuna. Termini koji se najčešće koriste u svrhu stvaranja stanja psihološko političke konfuzije su multietničnost, građani te konstitutivnost. Drzim da se pojmovi multietničnosti i suživota ne rabe uvijek u najboljoj namjeri. Ovi pojmovi se vrlo često koriste od onih političkih grupacija koje BiH vide kao unitarnu ili kao nacionalnu državu, što se na koncu svodi na jedno te isto, zaboravljajući pritom da je BiH složena drzavotvorna zajednica. Zato je potrebno uporabljivati izraze koji su sadržajno i politički jednoznačno određeni. U tu svrhu umjesto izraza multietničnosti može se uporabljivati izraz etnička «suopstojnost». Riječ «suopstojnost» sastavljena je od riječi opstojnost, koja jasno ukazuje i postojanje i opstanak hrvatskog naroda na ovim prostorima. Prefiks «su» upućuje na neizostavnu suradnju s drugim narodima u BiH, koja u ovakvom obliku izrečena ne dovodi u pitanje ni postojanje ni opstanak Hrvata na stoljetnim ognjištima, niti aludira na stvaranje neke nove «mix» bosanske nacije. Bitno je u svakom času naglasiti da se mora osigurati potpuna politička egzistencija Hrvata na BiH ozemlju uz potrebitu dragovoljnu koegzistenciju s drugim BiH narodima. Ali isto tako hrvatska esencijalnost je neupitna kao nešto posebno i jedno.

Najsvježiji primjer zloporabe izraza «građani» je obilježavanje 1. ozujka, dana kada je bio referendum za neovisnost BiH. Svi bošnjački političari, bez obzira kojoj političkoj opciji pripadali, dali su identične izjave da je tog dana skoro 2/3 građana tadašnje SR BiH glasovalo za neovisnost zemlje. Ovakav način iznošenja povijesnih činjenica je, u najmanju ruku, tendenciozan a moglo bi se posve slobodno reći i netočan. Svakako da ovako uopćen i do temelja neanaliziran iskaz prikriva pravo stanje stvari. Izraz građani se uporabljiva kao bezlična i bezimena masa, a svima je poznata činjenica da su Hrvati BiH bili ti koji su dali svoj glas za samostalnost i neovisnost. Očito se tako zeli umanjiti udio Hrvata u očuvanju BiH.

Najdalje se otišlo u zloporabi termina konstitutivnost. Tome u prilog ide i činjenica da se u akciju uključio i sam predsjednik SDA svojim Poticajom o konstitutivnosti na cijelom ozemlju BiH. Isto tako na sjednici Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH je usvojena Izjava o konstitutivnosti građana i naroda u BiH, koja ima deklarativno politički karakter. Navedena Izjava je došla na dnevni red Zastupničkog doma kao prijedlog SDP-a. Navedenim

Poticajom i ovom Izjavom praktično dolazimo do identifikacije onih političkih snaga koje teze stvaranju političke konfuzije i na taj način relativiziranja značenja pojedinih izraza i pojmova.

Ako pored trajne zloporabe pojmova i izraza samo spomenemo trenutačna politička djelovanja u svezi s određenim pitanjima, kao što su: otvaranje Hrvatskog narodnog kazališta u Mostaru; neukusno podvaljivanje od strane federalnog ministarstva u svezi sa zajedničkom programskom osnovicom u školstvu; radnje u svezi s određivanjem zastave i himne BiH; igre oko rekonstruiranja TV BiH; opstrukcija Sporazuma o posebnim odnosima između Republike Hrvatske i Federacije BiH; izjava gosp. Hajrića o nelegalnosti HVO-a te najnoviji poticaji u svezi s Izbornim zakonom – onda smo donekle upotpunili sliku političkog stanja Hrvata u BiH.

Lako je uočiti da je cilj ovog djelovanja slabljenje političkog utjecaja i dovođenje u takvu situaciju Hrvata u BiH da je upitna i samostalnost i opstojnost na ovim prostorima. Jedini mogući izlaz iz ove situacije je oslanjanje na tradicionalne vrijednosti zapadne demokracije, koje su utemeljene prije svega na narodnoj suverenosti u sklopu točno određenog ozemlja. Svakako da to nije apsolutna narodna suverenost, nego suverenost koja je otvorena za suverene teznje prakse i teorije ljudskih sloboda i prava kao i za primjenu međunarodne zaštite ljudskih sloboda i prava.

Usudio bih se reći da u ovakvoj političkoj situaciji inzistiranje na konkurentnom praktičnom rješenju političkog položaja Hrvata u BiH potire samu bit pitanja. Zato bih posebice naglasio da je najvažnije obrazložiti neodrživost stanja ovakvog političkog položaja Hrvata u BiH i tako dovesti na političku razinu postojanja i rješenja tog pitanja.

U tu svrhu cjelokupni hrvatski politički čimbenik mora aktualizirati u svom obujmu postojanje pitanja političkog položaja Hrvata u BiH jer je to jedini put da to pitanje postane općeprihvaćena politička stvarnost. Kada se stvore potrebni politički uvjeti, onda ne bi trebalo biti nekih velikih prepreka ni za zadovoljavajuće praktično rješenje. Međutim, bitno je naglasiti da je od iznimne važnosti i u ovoj fazi djelovanja, pitanje političkog položaja Hrvata u BiH dignuti na razinu BiH jer će se tako najlakše zadovoljiti načelo pravičnosti za sva tri naroda. U tom slučaju moguća su dva rješenja: ili kantonizacija Republike Srpske, ili entitetizacija Federacije BiH. Ovim je ujedno i dat odgovor na pitanje okruglog stola «Može li daytonska BiH bez tri entiteta imati tri identiteta».

Govor Petra Milića na Okruglom stolu "Može li daytonska BiH bez tri entiteta imati tri identiteta" u organizaciji Matice hrvatske Mostar

Mostar, 8. i 9. ozujka 1999. godine